

De Zweden connectie

De Zweden connectie

Roelf Goos

Colofon

2022 © Roelf Goos
Vormgeving: Bert Holtkamp
ISBN: 978 94 036 7409 4

De Zweden connectie

Een Amerikaanse en een Zweedse familie raken verweven met elkaar. Ze moeten in een tijd van globalisering en digitalisering als individuen én samen goede morele én zakelijke keuzes maken in het licht van de toenemende technologische innovaties.

Familiewaarden en familiebanden openbaren zich. De aloude familie Frodenberg uit Stockholm en de moderne familie Fane uit New Hampshire blijken totaal verschillend.

De Zweed Lars Ekstrand woont samen met Anika Frodenberg. Lars en Charlotte Fane werken in Zweden en later in Amerika samen aan de ontwikkeling van nieuwe producten waarbij kennis van materialen essentieel is. Ben Butcher, een Amerikaan die bij Exvatech werkt als ontwikkelaar, loopt als een rode draad door het leven van Charlotte.

Roderick Fane, de broer van Charlotte, treedt in de voetstapen van zijn ondernemende vader en begint een fabriek in (bio)plastics in het Mexicaanse Querétaro. Hij ontmoet de struise Mexicaanse Lolita Maria.

Anika Frodenberg, vriendin van Lars en kleuterjuf, maakt een dramatische gebeurtenis mee waardoor haar kijk op de wereld en haar eigen leven drastisch verandert.

Het vakantiehuis van de Fanes in Moss (Californië) blijkt een belangrijke inspiratiebron voor veel zaken.

Dit boek laat zien dat positiviteit als grondhouding altijd overwint, in de kijk op de wereld en bij intermenselijke verhoudingen. Hoe moeilijk ook.

Roelf Goos

Voorwoord

Vanuit mijn jarenlange internationale zakelijke ervaringen heb ik gemeend een boek te schrijven waarin keuzes maken als rode draad door het boek loopt. Het verhaal is geheel fictief, maar wel geïnspireerd door de locaties waar ikzelf of mijn vrouw herinneringen aan hebben.

Verder heeft het verhaal zich als het ware zelf geschreven en zijn alle wendingen in het boek schrijvend ontstaan. Actuele ontwikkelingen op het gebied van politiek-strategische verhoudingen en wetenschappelijke publicaties heb ik weer verwerkt in de nuances tijdens het schrijfproces.

Ik dank Lilian Eefting voor haar redigerende werkzaamheden en mijn basketbal vriend Bert Holtkamp voor de mooie layout.

Stockholm I – Mobilia en de universiteit van Uppsala

Op de Gamle Stan in Stockholm liepen twee mannen door de striemende winterkou naar hun vaste lunchrestaurant Vitahuset. Het was rustig op straat, deze maandagmorgen. Net als elke maandag waren de winkels en boetieks in Stockholm nog gesloten. De maandagen waren voor velen een enorme beproeving in de vaak koude winters, als de Russische beer zijn tanden liet zien. Het sneeuwde lichtjes en het lichte sneeuwta-
pijt dat in het weekend was gevallen, werd in de parken zichtbaar dikker.

De week begon rustig. Lars, een blonde slanke Zweed, liep samen met zijn collega Gunnar de steile trap op van hun vaste lunchstekkie. Ze praatten niet veel. Vanmorgen hadden ze zoals gebruikelijk de maandagse vergaderingen van hun afdelingen bijgewoond.

Gunnar en Lars werkten bij het grote telecommunicatiebedrijf Mobilia en waren al jaren collega's. Gunnar Petterson was verantwoordelijk voor de uitbouw van de internationale markt en Lars Ekstrand was productontwikkelaar. Ze werkten dus niet op dezelfde afdelingen, maar hun werkzaamheden vulden elkaar aan en daarom vormden ze een hecht team.

Lars vertelde dat hij in het weekend nog op het werk was geweest. Daaruit leidde Gunnar af dat daar dan wel een speciale reden voor moest zijn geweest, want normaal was het weekend voor zijn vrouw en hun zoontje. Lars lachte quasi nonchalant; dit maakte Gunnar nog nieuwsgieriger, maar hij wist wel dat Lars het verhaal straks zou opdissen. Bij de lunch spraken ze altijd even bij over waar ze mee bezig waren.

Maar nu was er toch echt iets belangrijks, voelde de empathische Gunnar feilloos aan.

Zwijgend maakten de mannen gebruik van het saladebuffet: koolsalade met knäckebröd. Ze lieten zich door de ober mineraalwater brengen en begonnen te keuvelen. Gunnar leunde nieuwsgierig naar voren. Lars zat rustig achterover in de stoel en begon te vertellen.

Op gedempte toon vertelde Lars dat hij testen had gedaan met siliciumsnaren door ze met laserlicht te beschijnen. ‘Ik heb in een laboratoriumomgeving nu met het nieuwe materiaal waarin ook grafeen verwerkt is, ontdekt dat de effecten lijken op stroom in een magnetisch veld. Je weet dat de technologische ontwikkelingen de laatste jaren zo snel gaan, dat we vooruit moeten blijven kijken om betere functionaliteit in onder andere mobiele telefoons mogelijk te maken. Zo gaat door het aansturen van de sensoren de snelheid omhoog zonder dat de apparatuur groter hoeft te worden,’ sprak Lars op plechtige toon.

‘De wereld wordt tenslotte steeds kleiner en daar sluiten moderne communicatietechnieken naadloos bij aan. Natuurlijk zijn de concurrenten ook bezig met dezelfde type ontwikkelingen, maar er zijn verschillen in de chiptechnologie. En daar is het om te doen. Kleiner maar fijner, is het credo,’ ging Lars verder.

Gunnar schoof steeds meer naar het puntje van zijn stoel. Met zijn ravenzwarte haren en kleine gezette postuur leek Gunnar eigenlijk niet op een Scandinaviër. ‘Dat is toch fantastisch nieuws, Lars! Betekent dit dat we nu met de universiteit van Uppsala samen dit nog uitgebreid moeten testen en lopen we dan voorop in de wereld?’, sprak Gunnar zeer enthousiast.

‘We hebben natuurlijk te maken met veel factoren. En je weet dat de Nederlanders en Amerikanen ook continu bezig zijn met het onderzoeken van alles wat met nanotechnologie te maken heeft, en wat er nog meer mee kan worden bereikt in allerlei onderzoeksvelden,’ probeerde Lars zo zakelijk mogelijk te zeggen.

‘Deze doorbraak komt als geroepen!’ Gunnar begon voorzichtig te juichen.

Lars knikte zoals alleen Zweden dat konden; zijn hoofd bevoog nauwelijks op en neer en toch was de boodschap duidelijk.

Zeker na de toch matige laatste jaren met internationaal tegenvallende verkopen was dit een mooie psychologische opsteker voor Gunnar. En dat wilde Lars zo laten.

Indien een gemiddelde, standaard mobiele telefoon aangevuld met nieuwe chiptechnologie deze mogelijkheden zou krijgen, kon Gunnar betere marketingmogelijkheden verwachten. Dat was een zekerheid. Succes was afhankelijk van perfecte timing in deze razendsnelle industrie waar de levensduur van een product net zo lang was als de volgende lancering van weer een nieuw model.

Ze spraken af overmorgen verder te babbelen, zodat Gunnar het nieuws op zich kon laten inwerken en alvast wat kon nadenken. Bij dergelijke zaken moesten ze altijd samen een productformule uitwerken en aan de directie voorleggen.

Zo praatten ze nog een half uur door, om daarna net zo rustig het restaurant weer te verlaten. Het grote kantoor lag twee bruggen verder. Tien minuten later waren ze gearriveerd en haalden ze hun toegangsbatch tevoorschijn.

Twee minuten later vertrok Lars weer met een ingepakte aktetas en liep via het trappenhuis de vier etages naar beneden. Weer ging de batch langs de sensor bij de deur. Lars zocht zijn oude rode Volvo 740 op en reed rustig van de parkeerplaats, nadat hij met de blower de sneeuw van de ruiten blies. Hij reed de stad uit richting Uppsala. De zon scheen helder aan de winterhemel.

De auto gleed over het roze asfalt richting het noorden.

Op de autoweg van Stockholm naar Uppsala ligt er een roze-rode top laag op het asfalt. Dat is ontstaan doordat bij

rotsexplosies vrijgekomen gesteenten als fijn materiaal in de top laag zijn gebruikt.

Die middag had Lars een afspraak op de universiteit van Uppsala, de samenwerkingspartner van Mobilia AB. Brit Paransson wachtte Lars op bij de ingang van de faculteit Techniek. Lars had onderweg gebeld dat hij eraan kwam, maar één uur niet helemaal zou halen. Het was inmiddels half twee in de middag en de koude werd gebroken door de zon die in dit jaargetijde toch wat warmte gaf. De lange winteravonden werden al korter en 's morgens rond achten kwam de zon al op. Dit maakte iedereen weer wat vrolijker gestemd,

Brit gaf Lars een hartelijk welkom, althans voor Zweedse begrippen, door hem tweemaal op de wang te kussen. Ze hadden elkaar een paar maanden niet gezien, maar kenden elkaar al meer dan tien jaar. Ze hadden samen gestudeerd in Uppsala; Brit was blijven hangen op de faculteit en Lars wilde altijd al het bedrijfsleven in.

Brit had van die typisch Zweedse jukbeenderen en blond halflang haar. Haar spijkerbroek werd opgefleurd met een kleurrijke Noorse trui. Lars keek met een olijk gezicht naar haar verschijning en gaf haar een compliment over haar uiterlijk. Ze glimlachte en kleurde lichtjes rood.

Lars torende boven Brit uit toen ze de gang in liepen naar de lift. Lars, een dertiger met mooie slagen in zijn blonde haar, straalde tegelijkertijd ontspanning en kracht uit. Hij wist wat hij wilde.

Hij kwam nu Brit Paransson bijpraten over de resultaten die hij in zijn eigen testomgeving had bereikt, gebruikmakend van zijn jarenlange ervaring met nanotechnologie en materialen.

Brit en Lars hadden de naam 'Dvärg' al een paar jaar geleden als dossiernaam bedacht; puur en alleen om dat het zo grappig was, niet omdat het zo'n logische naam was. Nano is namelijk Grieks voor dwerg en 'Dvärg' was niets anders dan

de vertaling in het Zweeds. Of dit onvoorzichtig was, zou later blijken.

Onderzoekers van de afdeling waar Brit leiding aan gaf, waren al jaren bezig om met nieuwe technieken de inhoudelijke mogelijkheden van de mobiele telefoon te verbeteren en hadden zeker bijgedragen tot de fase waarin het prototype nu was. Maar dat zou ze straks horen. Ook alle concurrenten van Mobilia waren met nieuwe technische ontwikkelingen bezig, dus elke voorsprong was van harte welkom. De door chiptechnologie en onderzoeksgelden vooruitgestuwde bedrijfstak had immers met keiharde concurrentie te maken.

Brit ging op haar kamer ontspannen aan het spreektafeltje zitten, nadat Lars reeds op een van de twee leren stoelen had plaatsgenomen. De zwarte koffie stond al klaar en al kletsend over koetjes en kalfjes werd het gesprek serieuzer. Brit had eerder al laten blijken dat ze toch wel erg nieuwsgierig was, maar Lars had toch een zekere gereserveerdheid en liet niet direct het achterste van zijn tong zien. Het samenwerkingscontract tussen Mobilia AB en de faculteit van Brit moest indien het product daadwerkelijk gepatenteerd werd, direct worden herzien. Er mocht immers bij een dergelijke productontwikkeling niets aan het toeval worden overgelaten. Vandaar dat de door Lars altijd zo vervloekte paperassen, die weer allemaal ingevuld zouden moeten worden, een onderwerp van discussie werden. Brit vond dat ze niet direct over zaken moesten spreken waardoor het zou lijken alsof ze elkaar niet vertrouwden. Lars zei dan altijd dat het niet ging om zijn vertrouwen in Brit, maar dat dergelijke contracten als een vorm van zekerheid voor hun zakelijke relatie moest worden gezien.

Hierin stemde Brit nu, schuin gezeten op haar stoel, dan toch toe. En ze had zich trouwens ook te verantwoorden naar haar professor Patrick Johansson. Een man die al zo'n dertig

jaar op de universiteit in Uppsala werkte. Van huis uit was hij eigenlijk levensmiddelentechnoloog, maar hij had zich met een tweede proefschrift bewezen in de wereld van de 'echte' techniek. En dat niet alleen in Uppsala, maar ook aan de Technische Hogeschool in het Zuid-Zweedse Lund, die onder de naam LTH, Lund Tekniska Hogskola, van een gelijke naam en faam was als de universiteit van Uppsala.

Lars had op de heenreis al besloten Brit te informeren. Ze had daar recht op en de risico's moest hij maar voor lief nemen. Tenslotte lag er ook gewoon een contract tussen Mobilia en de universiteit van Uppsala. Hij zegde toe zo snel mogelijk bij het octrooibureau langs te gaan om te bespreken hoe het nieuwe prototype vastgelegd kon worden, zodat ook het internationale merkenrecht geen roet meer in het eten kon gooien. Hij wist echter ook dat het vastleggen niet de concurrentie zou doen afnemen, omdat kleine wijzigingen en weer nieuwe toepassingen met nieuwe materialen tot andere nieuwe producten konden leiden.

Eigenlijk was het een 'ratrace' in deze zeer snelle industrie.

Brit bloosde van blijdschap over de zaken die komen gingen en schonk koffie bij. De afspraak – die Brit natuurlijk verplicht was na te komen – was dat er nu absoluut nog niets binnen de faculteit bekend mocht worden. Angst voor loslippige mensen kenmerkte immers menig onderzoekscentrum. En het zou niet de eerste keer zijn dat waar de muren oren hebben, zaken fabeliekant misliepen.

Een collega van Brit, Charlotte Fane, kwam binnen. Charlotte praatte grappig Zweeds met een Amerikaans accent. Ze had in Berkeley gestudeerd, een Zweeds surfvriendje ontmoet tijdens surfwedstrijden en was met hem meegegaan. Met haar vriendje had ze een knipperlichtrelatie op afstand. Charlotte wilde soms wel meer, maar hechte ook aan haar vrijheid. Het

leven in Uppsala beviel haar wel, alleen altijd surfen met wetsuits vond ze minder. Alleen in juli en augustus was het water in de Oostzee warm genoeg om in badpak op de surfplank te staan. Dus surfte Charlotte nu alleen in de zomer, of op vakanties aan de westkust van Amerika – daar dan wel zonder surfzeil, op de golven van de Grote Oceaan die continu braken op de Californische kustlijn.

‘Hi Lars, hoe gaat het me je’, viel Charlotte plompverloren in het gesprek.

‘Oh, zeer goed. Leuk en nuttig om hier weer in Uppsala te zijn’, antwoordde Lars ietwat plichtmatig, maar ook weer niet te bot.

‘En jij nog steeds druk met je laboratorium experimenten voor materialen?, vroeg Lars met belangstelling. ‘ja zeker. Ik ben wel blij dat ik over een tijdje op vakantie ga naar mijn ouders’ huurhuisje in Californië en daarna een week langs Ben Butcher, oude vriend van mij’.

Brit en Charlotte werkten samen aan algemene onderzoeksprogramma’s voor technologische ontwikkeling, daarom had Charlotte gevraagd of ze even in het gesprek zou mogen inbreken. Lars vond Charlotte altijd wat brutaal, maar ja hij kwam niet zo vaak buiten Zweden, en dan kwamen zeker Amerikanen wel wat directer en brutaler over dan de gemiddelde Zweed.

Charlotte had altijd parfum op die wat zoetig rook en eigenlijk wel aangenaam was. Een beetje karamelachtig. Charlotte vond Lars wel een leuke verschijning en was eigenlijk om die reden binnengewandeld – ze had Lars zien binnenkomen vanuit de middenruimte van waaruit de operationeel verantwoordelijken mooi strategisch tussen de beleidsmakers in hun werk konden doen.

Brit gaf aan later met Charlotte verder te willen praten en Charlotte excuseerde zich richting Lars.

Het was inmiddels half vier geworden en Lars zou vanavond nog met zijn zoon Sven naar ijshockeytraining. Brit had graag nog eigenlijk wel wat met Lars willen drinken in de stad. Ze had nog geen langdurige vaste relatie gehad, maar had veel vrienden dankzij haar oprechte spontaniteit. En ze was zeker niet onknap met haar blonde haren en hoge jukbeenderen.

Brit had een aantal jaren geleden stiekem gehoopt dat Lars haar avances zou maken, maar toen ze een wel heel gezellige avond hadden gehad, vond Lars het toch beter om te vertellen dat hij al jaren met zijn vrouw, Anika Frodenberg, en de laatste twaalf jaar ook met zijn zoon Sven erg gelukkig was.

Goedgemanierd als Lars was, gaf hij Brit ook bij vertrek twee zoenen. Het was tenslotte een zeer positieve dag geweest, waarbij zowel Gunnar als Brit laaiend enthousiast waren over het nieuwe product.

Inkijkend tegen de laaghangende zon, die tijdens de terugreis op het rode asfalt van de autoweg Uppsala–Stockholm langzaam omgetoverd werd in een schitterend rood-oranje zons-
ondergang, overdacht Lars de toekomst, intussen genietend van jarentachtigmuziek die uit de boxen schalde. Sven moest om half zes in de ijshal zijn en dat betekende dat Lars zijn zoon moest bellen om te vragen om zich vast om te kleden. Zo zouden ze geen kostbare tijd verliezen en het uur training ten volle kunnen benutten.

Zijn zoon Sven vond ijshockey al leuk vanaf zijn vierde. In Zweden zijn de wereldkampioenschappen ijshockey een van de belangrijkste sportgebeurtenissen, en Sven wilde natuurlijk later ook bekend worden. De club vond dat hij wel talent had, maar talent kon alleen rijpen als de training op jonge leeftijd opgepakt werd, vertelden ze. Technisch was ijshockey een

moeilijke sport en lichamelijk was het erg zwaar. Lars ijshockeyde ook nog steeds, maar beschikte niet over het talent van zijn zoon.

Toen Lars thuiskwam, stond Anika al klaar met Sven en na twee snelle kussen gingen ze direct door naar de ijshal. Anika zou om zeven uur het eten klaar hebben en ze verheugden zich al op de rauwe zalm met aardappelen en broccoli.

Anika noemde zich nog steeds Frodenberg, haar meisjesnaam. Lars en Anika hadden het nooit de moeite gevonden om hun goede relatie te bezegelen met een huwelijk. Ze waren beiden van mening dat het ook zo goed was, zeker omdat ze in hun kennissenkring al een paar keer scheidingen hadden meegemaakt.

Frodenberg was een bekende naam onder de upperclass van Zweden. De vader van Anika was net met pensioen en had altijd een grote familieonderneming in voedingsmiddelen geleid.

Lars en Anika hadden elkaar ontmoet op een feestje van haar vaders bedrijf. Mobilia was namelijk een grote leverancier van het familiebedrijf en had tien jaar geleden alle nieuwe telefooncentrales en beveiligingsinstallaties voor de productielocaties in Zweden en Mexico geleverd. In Mexico werden in de buurt van Mexico-Stad in een fabriek productielijnen voor Mexicaans voedsel gemaakt voor de markt in Noord- en Zuid-Amerika. In Västra Frölunda, een deel van Göteborg stond de hoofdvestiging. Pa Frodenberg kwam maandelijks naar Göteborg om met de plantmanager te spreken over alle voortgang.

Samen met de plantmanager had hij toentertijd de Mexico locatie geprofessionaliseerd.

Sven zweette pareltjes na een uur training en Lars ving hem op bij de boarding met een sportdrankje. De douches waren gelukkig altijd lekker warm en Anika was het na al die jaren wel gewend om wat extra wasjes met zweterige ijshockeykleding te draaien.

Alleen al de beschermende onderdelen van een ijshockeyer zijn zo volumineus dat ze net in een wasmachine passen.

Tijdens de reis van ijshal naar huis werd de Volvo gevolgd.

Berkeley I – Het strandhuis in Moss

Ben Butcher haalde Charlotte Fane af op de luchthaven van San Francisco.

Ze hadden elkaar, nadat Charlotte op de universiteit van Uppsala was gaan werken, een half jaar niet gezien.

Ben en Charlotte hadden samen gestudeerd in Berkeley en een vierjarige relatie gehad toen ze beiden in Californië woonden. Ben had IT-technology en Charlotte Chemistry & Materials Science gestudeerd. In hun derde jaar kwamen ze elkaar tegen op een groot feest van de universiteit, ter ere van het einde van het studiejaar.

Charlotte had haar kans gegrepen om Ben aan te spreken toen ze beiden even naar buiten waren gelopen. Ze had hem al wel vaak gezien op het strand bij het surfen, maar nooit hadden ze met elkaar gesproken. Charlotte had, ondanks dat ze makkelijk contacten legde, het nog niet aangedurfd om een praatje aan te knopen.

Ben was altijd druk bezig met de hoogste golven, in gezelschap van vier gelijkgestemde vrienden. Allemaal topsurfers. Hij zat, om het zo uit te drukken, best hoog op de apenrots. Wat ze toen niet wist is, dat hij bloedfanatiek was en door veel te trainen de beste was geworden op hun strand.

Hij bleek heel sociaal en zachtaardig te zijn, zo ontdekte Charlotte op het feest. Ze waren vierentwintig en nog jong en onbezonnen. Ben was die avond wel gecharmeerd van de lange Amerikaanse met haar Oostkustaccent, bruine teint.

Ze hadden een half uur buiten staan kletsen, daarna samen gedanst en waren de hele avond, een warme zwoele avond in juni 2008, niet uit elkaars nabijheid geweest.

De klik kwam pas echt nadat ze samen hadden gesurft. Ben had gezien dat Charlotte veel talent had.

Andersom wist zij dit al van Ben. Ze had al anderhalf jaar gezien hoe hij steeds beter werd.

Ze had het ook vreemd gevonden dat ze zelf geen contact durfde te leggen. Ze aanbad hem op afstand en blijkbaar had ze dit tot nu toe genoeg gevonden. Niet dat er zich geen aanleiding had voorgedaan, maar zij – die nooit om een woord verlegen zat en makkelijk met iedereen aanpakte – durfde gewoonweg niet. Later zou ze Ben zeggen dat ze dacht dat hij onbereikbaar zou zijn voor haar. Bijna een filmster.

Maar die bewuste dag bleven ze na het surfen op het strand eten bij een strandtent en gingen daarna – iedereen was al naar huis, de duisternis was al ingevallen – bij de surfschool omkleden.

Liever gezegd ontdeden ze elkaar langzaam van elkaars wetsuits.

Charlottes kleine borsten dansten van pret toen de wetsuit daar langsglipte.

Ze schrok omdat Ben zeer wit was op de plaats waar zijn zwemshort normaliter zat. Zijn gespierde lichaam omvatte haar teder.

Ze zochten een veilig plekje op een surfboard, legden er grote badhanddoeken overheen, liefkoosden elkaar en likten het zout van elkaars buik, voordat ze voor de eerste keer seks hadden.

Ben was zijn carrière begonnen in Silicon Valley bij een klein bedrijf in elektronica componenten en was nu na een paar omzwervingen werkzaam bij Exvatech. Charlotte zou na de vakantie met haar ouders nog een week doorbrengen bij Ben. Haar ouders woonden in New York, maar Charlotte wilde niet in de winter van het koude Zweden ook nog eens naar het koude New York. Haar ouders zouden dan naar Californië komen

en daar een week vakantie aan de kust doorbrengen. Charlotte was hun enige dochter en net zo dol op haar ouders als haar ouders op haar. Haar broer Roderick was drie jaar ouder.

Charlotte had maar één handicap en dat was haar iets te grote mond. Ze kon zich nooit stillhouden en moest zich overal mee bemoeien, zonder trouwens direct vervelend te worden. Haar ouders hadden een groot levensmiddelenbedrijf gehad dat ze op tijd hadden verkocht aan Walmart. Vader Fane was nu met pensioen en ze hadden zich teruggetrokken aan de kust bij Maine in een mooi oud landhuis met uitzicht op de Atlantische Oceaan.

Ben was met de oude Chevy uit de jaren tachtig gekomen. De rode Chevy was nog steeds 'alive and kicking'. Dat had trouwens niet veel gescheeld. Twee jaar geleden was de auto aangereden, met als gevolg een flinke deuk aan de zijkant en bijna Bens dood. Intensieve behandeling van auto en Ben hadden beide gered. Hij trok nog wel met zijn rechterbeen, maar een kniesoor die daarop lette.

Charlotte was moe van de reis, met een overstap in Frankfurt en een lange wachtpauze aangezien het weer in Duitsland het niet toeliet om volgens schema te vertrekken. Ben zette, na een hartelijke omhelzing, haar twee roze Samsonite koffers in de achterbak en kroop achter het stuur.

Charlotte zat onderuitgezakt en had geen puf voor diepe gesprekken. Het opnieuw zitten – weliswaar nu naast Ben – en het rijden door het mooie, glooiende landschap van Californië was genoeg.

De druivenranken waren nog redelijk kaal. Het was ook winter in Californië, maar veertien graden Celsius is toch anders dan min vijf graden Celsius of kouder. De temperatuur in New York had zich in de lange winter namelijk gemiddeld rondom de min vijf graden bewogen. De koude golfstroom in de winterperiode had zo z'n negatieve kanten.

Dit had Charlotte al zo vaak ervaren. Als de kou in de metropool eenmaal tussen al het beton doorwaaid, bleef het ook een aantal weken waaien. En vaak ook flink sneeuwen. Sneeuwstormen in New York maakten van de stad een soms spookachtige verschijning. Windkracht acht en sneeuw zorgden voor verlaten straten, weggeslipte auto's, taxi's die hun weg tergend langzaam vervolgden.

De periode daarna, nadat de wind was gaan liggen, maakte een zekere sereniteit zich meester van de stad. De temperatuur steeg langzaam, de bomen dreigden hun knoppen al te laten zien, en langzaam werd New York weer wakker. Toeristen lieten zich weer zien op straat, nadat ze alle musea wel twee keer hadden bezocht. En de boten die je naar het Vrijheidsbeeld brachten, waren van hun witte wintervacht ontdaan en dansten op de zee, die kalm kabbelend via oostelijke richting de stad opzocht.

Ben parkeerde bij zijn bescheiden huisje met tuin in Berkeley. Charlotte wachtte geduldig tot Ben, die langzaam om de auto heenliep om z'n gastvrijheid te tonen, het rechterportier opendeed. Twee minuten later stonden ze met de koffers in de kleine hal en keken elkaar aan.

Je voelde aan Ben dat hij moest wennen aan de enigszins ingetogen Charlotte. Het was hem wel vaker opgevallen dat Charlotte een paar dagen moest acclimatiseren van het gesloten karakter van de Zweedse verzorgingsstaat naar de hardere, individuelere, maar ook gezelligere kanten van de Amerikaanse samenleving.

De 'ratrace' die zich in Zweden kalmpjes vertrok via allerlei geïnstitutionaliseerde processen kende in de Amerika toch een andere dimensie. Sneller en individualistischer. Beter willen zijn dan anderen, en dat elke dag, zonder direct heel diep over het leven na te denken. Niet dat Ben een oppervlakkig persoon

was. Integendeel. Een warme spontane vent, die altijd klaarstond voor anderen.

Ben had Charlotte de eerste avond vrij gegeven, om van de jetlag bij te komen. De volgende morgen gingen Ben en Charlotte samen naar het elektronicabedrijf Exvatech, waar Ben bezig was om uit te vinden hoe een mobiele telefoon nog kleiner zou kunnen. Meer silicium, snellere chips.

De dagen van Ben waren monotoon doch verre van saai. Het was gewoon tijdrovend, het testen en vastleggen van de meetresultaten. Hij bracht uren achter elkaar door in de ontwikkelingsruimte, waar de ontwikkeling van een klein maar zeer geavanceerd mobieltje uiteindelijk het grote doel van al dat testen moest zijn.

Charlotte vertelde dat ze in Zweden ook al bezig waren met ontwikkeling van nieuwe mobiele telefoons. Zonder dat ze het zag, fronste Ben de wenkbrauwen. Hij wist dat in Uppsala capabele ingenieurs werkten. De researchafdeling daar stond hoog aangeschreven.

Die avond kwamen haar ouders aan met de lijnvlucht vanaf Kennedy Airport en Ben zou haar afzetten op San Francisco International Airport. Haar ouders hadden bij het boeken van de vliegtickets ook alvast een auto gehuurd.

Ze hadden in Moss Beach een huisje gehuurd met uitzicht op zee. Lekker rustig en genoeg te wandelen. Charlotte kon dan daar slapen of bij Ben. Wat Charlotte niet wist, was dat haar broer uit Mexico overkwam en dat ze een week lang leuke dingen met het gezin konden doen.

Om vijf uur 's middags reden Ben en Charlotte over de baai via Oakland naar San Francisco. Het was al druk op de snelweg, maar ze genoten wel van het uitzicht. Ben kwam niet zo vaak in San Francisco. Berkeley had alles wat hij nodig had; alleen

voor de zee reed Ben de baai over en dan meestal direct naar de oceaan. Charlotte praatte opgewonden en ze had erg veel zin om haar ouders weer te zien.

Ben en Charlotte dronken samen nog een koffie in een wegrestaurant net voor de luchthaven. Ben vroeg toch nog even naar wat er in Uppsala allemaal gebeurde. Charlotte was helemaal niet met haar werk bezig en gaf wat vage, nietszeggende antwoorden. Ze wilde maar een ding: haar ouders zien. Ben gaf het op, want hij was ook gewoon een vriend en wilde haar verblijf in Californië niet verstieren met zijn hersenspinsels. Dat kwam nog wel een keer.

Ze liepen in een waterig zonnetje met toch lekkere temperatuur naar de Chevy. Die glansde in de weerkaatsing van de zon op een zijraam van het wegrestaurant.

Tien minuten later op de luchthaven gaf Ben aan: 'Je belt maar als je bij mij gaat slapen, maar ik veronderstel dat je de eerste week van je vakantie bij je ouders blijft en lekker de omgeving gaat verkennen.' Charlotte knikte, maar gaf wel een knipoog naar Ben dat ze zeker de tweede week bij hem kwam. Ze nodigde hem meteen uit om een keertje te komen eten met haar ouders.

Hij reed met wat extra gas weg om toch even het vermogen van de Chevy te ervaren.

De Fanes waren een harmonieus gezin en dus was het altijd erg geslaagd als ze elkaar weer zagen. Moeders had Roderick Fane gebeld en hij had direct ja gezegd op de vraag of hij ook wilde komen. Ze hadden elkaar een half jaar niet gezien. Hij zou morgen aankomen. Als zijn ouders zo dichtbij logeerden en zijn zus overkwam uit Zweden wilde hij graag komen, had hij zijn moeder enthousiast laten weten.

Even uit Mexico weg, waar hij al tien jaar woonde en al drie jaar de baas was van Plastica waar plastics uit speciale olie gemaakt werd, was wel lekker.

Charlotte hoefde maar een kwartiertje op de luchthaven te wachten en toen kwamen haar ouders al door de gate. Ze leken nog niet zo oud en leefden gezond, dacht ze in een flits, en ze omhelsde haar moeder Diane. Lichte tranen in de ogen van haar moeder verraadden toch het gemis van hun energieke dochter.

Haar vader bleef zoals altijd kalm en rustig, zoende Charlotte twee keer en gaf aan dat hij het zeer leuk vond om in Californië te zijn. Thuis sneeuwde het nog vaak en dat was ook het enige nadeel van wonen aan de oostkust. De zomers waren goed. Eigenlijk zouden ze twee huizen moeten hebben, opperde hij weleens tegen zijn vrouw Diane.

Frank Fane, een trotse vader, had een huisje gehuurd op de klif in Moss Beach. Hij had altijd een goed gevoel voor handel gehad en had geld genoeg verdiend met de Walmartdeal om vrij te kunnen leven. Hij voelde aan dat door de globalisering de wereld kleiner werd – en daardoor de risico's in de handel groter. Iedereen lette op iedereen en veel bedrijven wilden groter worden. Frank zei altijd: 'Er zijn straks maar drie smaken over. Of heel groot of heel klein of gegeten worden. Maar door de verkoop is dit stadium gelukkig al voorbij.'

Met pijn in het hart had hij toentertijd van Roderick te horen gekregen dat hij het niet zag zitten om het bedrijf over te nemen. Ook niet als zijn zus dit samen met hem wilde doen. Frank had toen met zijn accountant gesproken en die had het advies gegeven om te verkopen nu het nog een leuke cent waard was. 'Anders wordt je misschien voordat je het doorhebt, al onder de voet gelopen en wordt je uitgeperst tot de laatste druppel.'

De Fanes reden met de huurauto, een witte Lexus 300 ES, de korte afstand naar Moss waar de vakantiewoning op hen wachtte. Diane zat opgewekt te vertellen dat het toch nog echt sneeuwde en koud was in Maine. Nu oogde ze blij en zat ach-

terin trots naast Charlotte, terwijl ze met de zon in de rug de glinsteringen van de Stille Oceaan al zagen. Bij een supermarkt onderweg hadden ze de kofferbak vol met eten voor de week gestouwd.

Frank stuurde de auto behendig door de haarspeldbochten en even later stonden ze boven op de klif. De afstand naar het strand was slechts een houten trap van honderdvijftig meter, dus dat zou morgen geen probleem zijn; ondanks dat het nog niet echt zwemweer was, wilde de hele familie graag naar het strand, lekker uitwaaien en de gezonde lucht opsnuiven.

Vakantiehuisjes waren op de klif in een park neergezet en na twee keer links en een keer rechts bereikten ze het huisje.

Het huis was lichtgeel met een mooie veranda aan de zee-kant en een haag van grote vetplanten met riet gaf een beschut gevoel.

Frank laadde samen met Charlotte de kofferbak uit en Diane ging alvast eens rondneuzen in het huisje. Daarna zette ze drinken op tafel en genoten ze van het uitzicht vanaf de veranda. Een lekker warme trui was nog wel nodig, toen later die avond de zon onderging als een rode bal in de oceaan. Wat een rustgevend beeld en doordat het zo helder was deze avond, extra genieten geblazen. Hoe anders was het in het noordoosten, waar de zon altijd achter de heuvels onderging en haar licht verspreidde over de Atlantische Oceaan. Dezelfde zon, maar een compleet andere lichtval en dat vonden ze allen een superinteressant fenomeen.

Ze zouden pas gaan eten als Roderick er ook was om de familiereünie compleet te maken. Tegen Charlotte hadden ze gezegd dat ze eerst gingen borrelen. ‘Oeps,’ zei Frank, ‘we zijn nog wat vergeten te kopen, tot zo’ en hij ging met de Lexus direct richting ‘freeway’. Hij had een minuut geleden een sms gekregen van Roderick dat hij was geland. Het was maar een kwartier rijden, daarom hadden Diane en Frank dit huisje

uitgezocht. Niet te veel tijd verliezen als dat niet nodig was. Hier sprak de voorkeur voor efficiency die de hele familie zo kenmerkte.

Roderick kwam aanlopen in zijn Pall Mall-jeans met lekkere trui en sneakers en zag er gebruind uit. Grote sporttas over de schouder. Ze begroeten elkaar met een knuffel en Frank keek tevreden.

‘Charlotte zal wel zeer verrast zijn. Ik vind het geweldig dat we straks als familie weer eens een week samen zijn. Ik kan niet wachten om met jullie lekker over het strand te wandelen en door de heuvels van Californië te rijden’, waren de eerste woorden die Frank tegen zijn vijfendertigjarige zoon bezigde.

De Lexus zoefde rustig en vader en zoon kletsten over de ontwikkelingen op de chemiefabriek waar Roderick nu al een drietal jaren de leiding had. Roderick was twee weken geleden nog in Egypte geweest, vertelde hij. Een lange reis, maar noodzakelijk om het goede gevoel bij zijn grootste leverancier te behouden. Daar kocht hij altijd specialistische grondstoffen op oliebasis die niet in Mexico gemaakt werden. Deze waren keihard nodig om het eindproduct optimaal te kunnen produceren.

Roderick was opgeleid aan het befaamde Massachusetts Institute of Technology en wist nu na de jaren in Mexico echt wel waar Abraham de mosterd haalde op gebied van plastics uit olie. Maar eigenlijk wilde hij duurzamer gaan produceren. Zijn vader vroeg hem dan ook vaak of hij geen oplossingen zag in bioplastics als vervanging. Via de wekelijkse telefoongesprekken begreep Frank wel dat Roderick graag anders wilde. Het ombouwen van een fabriek waar plastic granulaten gemaakt werden, was is echter een kostbare zaak, dus Roderick balanceerde tussen winst nu en betere duurzame bioplastics later. Eerst geld opzij zetten en dan het meerjarenplan inzetten. Zijn Egyptische leverancier Al Quitah moest hij dan laten gaan.

Mais, mango, cactussen waren allemaal grondstoffen waarvan zeer goed bioplastics gemaakt konden worden. Mexico, het land waar cactussen in allerlei soorten en maten groeiden, was zeer geschikt. De sappen van cactussen bevatten suikers, pectine en zuren die het mogelijk maakten om door middel van hoge viscositeit kwalitatief goede plastics te produceren.

Viscositeit is hier uit te leggen als olie, net als grondstof van bioplastics een stroperige substantie. Ook afvalproducten die vrijkwamen bij het maken van tequila waren geschikt en Roderick was in het laboratorium in Querétaro al veel aan het oefenen geweest. Querétaro lag op achttienhonderd meter hoogte en anderhalf uur rijden van Mexico-Stad, herbergde inmiddels meer dan een half miljoen inwoners en kende een aardig grote industrie.

Vader en zoon Fane naderden het vakantiehuis en Charlotte sprong van enthousiasme uit haar stoel op de veranda. Ook Roderick sprong uit de auto en omhelsde zijn zus hartstochtelijk.

‘Wat zie je er goed uit’, zeiden ze beiden bijna tegelijk.

Charlotte was gekleed in een mooie spijkerbroek met bruine trui, perfect passend bij haar kastanjebruine ogen en donkere haarbos.

Charlotte wilde alles weten. Over het wonen in Querétaro, of hij inmiddels een Mexicaanse schone had gevonden en hoe hij het leven na drie jaar Mexico vond.

Roderick keek Charlotte eens goed aan en zijn oogopslag verraadde dat hij zeer trots was op zijn jongere zus. Vroeger was dat wel anders geweest. Ze plaagde hem altijd als hij met meisjes thuiskwam toen hij een jaar of achttien was. De puber Charlotte was nu veranderd in een volwassen vrouw van de wereld die door haar verblijf in Europa veel culturen had leren kennen.